Kansainvälisten taloussuhteiden näkymät

Mikael Wigell

Tutkimusjohtaja

Ulkopoliittinen instituutti

FIIA
FINNISH
INSTITUTE
OF INTERNATIONAL
AFFAIRS

Uusi rautaesiriippu

- Venäjä asetetaan täydelliseen taloudelliseen eristykseen, jonka seurauksena sen talous romahtaa
- Ei väliaikainen kriisi, vaan uusi aikakausi
- Taloudet eriytyvät
- Suomen geotaloudelliset riskit realisoituneet
    - Kansantaloudelliset vaikutukset pienet, mutta iskee kovaa tiettyihin taloudellisiin toimijoihin (erityisesti Finnair, Fortum)



Taloudellinen sodankäynti

- Länsimaiset sanktiot
  - Keskuspankki (täysi)
  - SWIFT (osittain)
  - Pankki (osittain)
  - Vientitullit (osittain, varsinkin teknologia)
  - Ilmatila (täysi)
  - Henkilö (Putin, oligarkit)
  - Öljy ja kaasu (ei vielä)
  - Puu ja metalli (ei vielä)
- Venäjän vastasanktiot
  - Takavarikoinnit (kiihtynee)
  - Kauppasanktiot (kiihtynee, esim puun vienti)
  - Energiasanktiot (50-50, merkitys pienenemään päin)



Kiinan rooli

- Neutraalius vai opportunismi?
  - Kiinan suurstrategia perustuu taloudelliseen sitomiseen
  - Suuret vaikutukset kansainväliseen järjestelmään – uusi mahdollisuus vai uusi kylmä sota
- Miten toimia Kiinan suhteen?
  - Geotaloudelliset riskit huomioitava
    - Valtio: riippuvuussuhteen huomioiminen, turvallisuusnäkökulmat, level playing field
    - Elinkeinoelämä ja tiedemaailma: vakoiluriskit, korruptioriskit



EU:n uusi talouspolitiikka

- EU siirtymässä strategisempaan taloudelliseen lähestymistapaan – markkinaliberalismi puolustuskannalla
- EU:n tavoite paremmin suojautua ulkomaiden taloudelliselta valtapolitiikalta, mutta myös kasvattaa omaa geoekonomista valtaansa
    - Venäjä sanktiot osoittavat Unionin kykyä ja potentiaalia käyttää taloudellisia pakkokeinoja

Defensive policies	Strategic policies
Internal reforms and investments	Economic binding
Deepening of the single market (*under debate*) Competition policy reform (*under debate*) Industrial policy update European Chips Act (*proposed*) Important Projects of Common European Interest (*IPCEIs*)	External regulatory effects (the "Brussels effect") EU–US Trade and Technology Council Free Trade and Investment Agreements European Neighbourhood Policy The Global Gateway
Countering external coercion and distortion	Promoting values and interests
Foreign direct investment screening Trade defence instrument Blocking statute Foreign subsidies instrument International procurement instrument Enforcement regulation Anti-coercion instrument	Restrictive measures Human rights sanctions Due diligence/supply change controls Export controls European Green Deal/Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)

Figure 1. The EU's defensive and strategic policies and instruments
Source: The authors' own compilation

Tilannekuvan päivittäminen

- Saksan U-käänne Venäjä-suhteissa
- EU:n uusi talouspolitiikka
- Geoekonomian nousu
  - Turvallisuusnäkökannat sulautuvat talouspolitiikkaan
  - Globaalitalouden aseellistaminen, turvallistaminen ja balkanisaatio

